ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΦΩΡ

ΤΟ ΠΑΛΗΟ ΒΙΟΛΙ

Ὁ κ. Λεμπονάρ, τὸ πρῶτο βιολὶ στὶς συναυλίες τοῦ Ὠδείου, πῆγε ἐκεῖνο τὸ πρωΐ, στῆς κόρης του Ἀλίκης, ποὺ εἶχε παντρευτεῖ ἕναν διεκπεραιωτὴ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τὸν κ. Ντερουά, γιὰ νὰ μάθῃ πῶς πάει ἡ ὑγεία τῆς ἐγγόνης του Παυλέττας.

Τὸ κοριτσάκι, μικροκαμωμένο πλάσμα ἓξ ἐτῶν, μὲ γλυκὰ γαλανὰ μάτια, ἦταν κοεββατωμένο ἐδῶ καὶ δυὸ μῆνες κι' ἔλυωνε, ἔλυωνε σὰν τὸ κερί. Ἡ ἀναιμία, ὁ δήμιος αὐτὸς τῶν μικρῶν Παρισινῶν, εἶχε βάψει τὸ καθιμένο τὸ κορ'τσι, μὲ μιὰ ὠχρότητα ποὺ σὲ φόβιζε.

Ὅταν ὁ κ. Λεμπονὰρ ἀνέβηκε στὸ πέμπτο πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ ποὺ ἔμενεν ἡ κόρη του, στάθηκε γιὰ νὰ πάρῃ ἀναπνοή, πρὶν νὰ σημάνῃ, καὶ καθὼς στεκόταν ἀπ'ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα, ἄκουσε τὸ γιατρὸ νὰ λέῃ ἀπὸ μέσα στὴν κόρη του :

— Ἀκούσατε ; κυρία, τί σᾶς εἶπα χθές... Τὸ παιδί σας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ καθαρὸ ἀέρα κι' ἀπὸ ἥλιο. Μέσα στὸ ἄστατο αὐτὸ κλίμα τοῦ Παρισιοῦ, μαραίνεται σὰν λουλουδάκι τὸ καϋμένο !.. Ἂν μπορούσατε νὰ τὸ στέλνατε στὴ Νίκαια, θὰ ἤτανε πολὺ καλά...Θὰ περνοῦσε δυὸ μῆνες στὴν ἀκροθαλασσιὰ καὶ θὰ γύριζε πίσω μ' ἀνθισμένα μαγουλάκια... Κάνετε ὅ,τι μπορεῖτε νὰ τὴν στείλετε... Αὐτὸ θὰ ἦταν τὸ καλύτερο γιατρικὸ ἀπὸ ὅλες τὶς συνταγές μου... Ἐκτός...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ μπάρμπα - Λιμπάν, δὲν μπόρεσε ν' ἀκούσῃ τὶς λέξεις καθαρά, γιατὶ φύγαν ἀπὸ τὰ χείλια τοῦ γιατροῦ, μυστηριώδεις, σύντομες, διακεκομμένες. Μολαταῦτα τὸν ἀναστατῶσαν καὶ τοῦ τρόμαξαν τὴν ψυχή. Καὶ μόλις ὁ γιατρὸς βγῆκε, ὁ Λεμπονὰρ μπῆκε ἀμέσως μέσα.

— Ἔ, λοιπόν ! Εἶπε στὴν κόρη του. Πᾶμε καλύτερα ; Πῶς εἶνε ἡ Παυλέττα ;

Κι' ἐπειδὴ ἐκείνη δὲν μιλοῦσε, ἐξακολούθησε :

— Ὁ γιατρός σου εἶνε περίφημος ἄνθρωπος ! Μᾶς λέει νὰ πᾶμε στὴ Νίκαια, σὰν νὰ μᾶς προτείνῃ νὰ κάνουμε ἕναν περίπατο ! Αὐτὸς μάτια μου, μᾶς μιλάει σὰν νἄμαστε πρίγκηπες. Στάσου νὰ φιλήσω, μιὰ στιγμοῦλα τὴν Παυλέττα καὶ κατόπιν, ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι σοβαρό...

Ὅταν ὁ κ. Λεμπονὰρ ξαναγύρισε κοντὰ στὴν κόρη του, κάθησε κοντά της καὶ τῆς εἶπε :

— Φαντάσου Ἀλίκη... Χτὲς εἶχα μιὰ παράξενη βίζιτα. Ἦρθε σπίτι ἕνας πλούσιος ἄγγλος καὶ μοῦ πρότεινε ν' ἀγοράσῃ—σοῦ δίνω ἑκατό... σοῦ δίνω χίλια φράγκα, μοῦ ἔλεγε—τὸ βιολί μου, τὸν *Στραδιβάριό* μου !.. Ἐπὶ τέλους ἔφτασε νὰ μοῦ δώσῃ δέκα χιλιάδες φράγκα !.. Δέκα χιλιάδες !.. Ἐγὼ ὅμως τοῦ ἀρνήθηκα.

— Μπορεῖτε κύριε, τοῦ εἶπα, νὰ γεμίσετε αὐτὸ τὸ δωμάτιο μὲ λίρες, ἀλλὰ δὲν θὰ σᾶς δώσω τὸ βιολί μου, τὸ πολύτιμο βιολί μου ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἀντωνίου Στραδιβάριους, στὰ 1702 στὴν Κρεμόνα !..

— Σὲ φαντάζομαι τὴ στιγμὴ αὐτή, εἶπε ἡ κ. Ντερουά, μ' ἕνα μελαγχολικὸ μειδίαμα... Ὁ κακόμοιρος ὁ ἄγγλος θὰ ἔμπλεξε ἄσχημα μ' ἕναν φανατικὸν ὅπως σύ !.. Ὅλον τὸν κόσμο νὰ σοῦ δώσουν ξέρω ὅτι δὲν δίνεις τὸ βιολί σου !·

— Βέβαια, κόρη μου, βέβαια !.. Ἀπὸ τὰ χέρια μου πέρασαν πολλὰ καλὰ βιολιά !... Ἐδοκίμασα βιολιὰ γερμανικὰ τοῦ Μπερνάρ Ρομπέρ, Ἰταλικὰ βιολιὰ τοῦ Ἀμάτι μὲ γλυκειὰ φωνή, μονάδικα γιὰ ν' ἀκομπανιάρουν τραγούδι, ἄρπα, πιάνο... Ὅλα τὰ δοκίμασα ὡς καὶ τὰ Γαλλικὰ βιολιὰ ἀκόμα, τὰ βερνικωμένα μὲ λάδι τοῦ Μπωκαὺ καὶ τοῦ Πιερρού... Κανένα ὅμως ἀπὸ αὐτὰ τὰ βιολιὰ δὲν ἀξίζει ὅσο ὁ γέρος Στραδιβάριους τοῦ 1702 !... Ἀλλὰ φλυαρῶ σὰν κίσσα καὶ στὶς τρεῖς ἔχω πρόβα... Τὸ σρίβω λοιπόν. Χαιρέτησέ μου τὸν ἄντρα σου καὶ πρὸ παντὸς ἐπιμελήσου τὴν Παυλέττα. Θὰ ρθῶ νὰ προγευματίσω μαζύ σας τὴν Κυριακὴ τὸ πρωΐ. Θὰ φέρω μαζύ μου καὶ γαρίδες... Ὡραιοβουάρ, φαίνω !..

Κι' ἐλαφρὸς ἀκόμα, παρ' ὅλα τὰ ἑξῆντα χρόνια του ὁ πάπος-Λεμπονάρ, κατέβηκε γρήγορα τὴ σκάλα γιὰ νὰ προφτάσῃ στὴν πρόβα.

Ὅταν ἔμεινε μόνη ἡ κ. Ντερουὰ ἄρχισε νὰ σκέφτεται :

Σκεφτόταν πὼς δὲν μποροῦσε μὲ τὶς τρεῖς χιλιάδες φράγκα, τὸ μισθὸ τοῦ συζύγου της καὶ μὲ κάτι οἰκονομίες τοῦ σπιτιοῦ, νὰ στείλῃ τὴν Παυλέτα στὴ Νίκαια. Ἡ λύπη της ἦταν μεγάλη, ἡ ἀπελπισία της τὴν συνέτριβε. Θὰ πέθαινε λοιπὸν τὸ φτωχό της παιδί !... Ἔσκυψε ἀργὰ τὸ κεφάλι της στὸ στῆθος κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ...

Ἄξαφνα τῆς ἦρθε μιὰ ἰδέα.

Τῆς ἦρθε στὸ μυαλὸ ἡ ἱστορία τοῦ Στραδιβάριους. Αὐτὲς ἡ δέκα χιλιάδες ποὺ ἔδινε ὁ ἄγγλος στὸν πατέρα της θὰ ἤτανε ἡ σωτηρία τους. Θὰ ἀρκοῦσαν γιὰ τὸ σανατόριο ταξειδιὸ τῆς μικρῆς, ἐκεῖ κάτω, στὸν γαλάζιο τόπο... Δέκα χιλιάδες φράγκα !.. Ἂν ἦταν δικό της τὸ βιολὶ θὰ τὸ πωλοῦσε ἀμέσως καὶ θὰ ἔσωζε ἔτσι τὴ ζωὴ τῆς Παυλεττούλας της !

Ἀλλὰ θὰ δεχόταν νὰ πουλήσῃ ὁ πατέρας της τὸ βιολί του ; Βέβαια, τὸν ἤξερε καλά. Ὁ Λεμπονὰρ κι' ἂν τὸν κρεμούσανε, δὲν θὰ πωλοῦσε ποτὲ μὰ ποτὲ τὸ παληό του βιολί. Δὲν ἤθελε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ αὐτὸ τὸ γοητευτικό του ὄργανο, τὸ θαυμάσιο αὐτὸ ἀντικείμενο, ποὺ τὸν ἔκαμε μεγάλον ἀλλὰ καὶ τερατώδη ἐγωϊστὴ συγχρόνως.

Κ' ἡ φτωχὴ μητέρα νοιώθοντας ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζῃ, ἄρχισε πάλι νὰ κλαίῃ.

***

Ἡ μέρες περνοῦσαν. Ἡ Παυλέττα ὅσο πήγαινε καὶ χειροτέρευε. Ἡ κ. Ντερουὰ καὶ ὁ σύζυγός της ἦσαν ἀπελπισμένοι..

Τέλος τὴν Κυριακὴ ὁ μπάρμπα - Λεμπονάρ, ἔφτασε σπίτι τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ.

Ἀκτινοβολοῦσε ὅλος ἀπὸ χαρὰ καὶ πρὶν καθήσουν στὸ τραπέζι ἄρχισε νὰ λέῃ στὴν κόρη του καὶ τὸ γαμπρό του :

— Σᾶς εἶμαι σήμερα παράσιτος... Ὑποσχέθηκα γαρίδες ἀλλὰ δὲν σᾶς ἔφερα. Ἀλλὰ περιμένετε. Σᾶς ἔφερα ἕνα *δρ - ντὲβρ* ποὺ θὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ ὄρκετά. εἶμαι βέβαιος... Φαντασθῆτε ὅτι μοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα νὰ πουλήσω τὸν Στραδιβάριό μου, γιὰ νὰ κάνω τὰ ἔξοδα τῆς Παυλέττας στὴ Νίκαια ! Πέρνω λοιπὸν τὸ βιολί μου παραμάσχαλα καὶ τρέχω νὰ βρῶ τὸν Ἄγγλο μου. Τὸν βρίσκω στὸ ξενοδοχεῖο τὸ «Μπριστόλ». Ὅταν μὲ εἶδε ὁ μυλόρδος ἐξεπλάγη. Ἐγὼ ὅμως, ἔβγαλα ἀπὸ τὴν τσέπη τῆς ρεντιγκότας μου, τὴ φωτογραφία τῆς Παυλέττας καὶ καθὼς τοῦ τὴν ἔδειχνα τοῦ εἶπα : —«Κύριε, ἐὰν σᾶς πουλῶ τὸ βιολί μου, τὸ κάνω γιατὶ μὲ τὰ χρήματα ποὺ θὰ μοῦ δώσετε, θὰ σώσω τὴ ζωὴ τῆς ἐγγονοῦλας μου, αὐτῆς ἐδῶ.» Ἂν δὲν πάει κοντὰ στὴ Θάλασσα ν' ἀλλάξῃ τὸ κλίμα,ν' ἀναπνεύσῃ θαλασσινὸν ἀέρα, θὰ τὴν χάσω !..» Λοιπόν, ξέρετε τί μοῦ ἀποκρίθηκε αὐτὸς ὁ διαολοεγγλέζος :

...Ἀκοῦτε ! .. Μὲ κύτταξε βαθειὰ μέσα στὰ μάτια καὶ χαϊδεύοντας τὶς φαβορίτες του, μοῦ εἶπε : «Κύριε Λεμπονάρ, δὲν εἶμαι τόσο κακὸς ἄνθρωπος ὅ,το μὲ νομίζετε ἴσως... Ἂς κάμουμε μιὰ ἄλλη συμφωνία... Νά, πάρτε πέντε χιλιάδες φράγκα, σᾶς τὰ χαρίζω... Ἀλλὰ ὑπὸ ἕναν ὅρον πάντοτε..."Εἶσθε ἐξηνταπέντε ἐτῶν, ἐνῶ εἶμαι τοιάκοντα τεσσάρων. Ἡ λογικὴ μᾶς λέγει ὅτι θὰ πεθάνετε πρὶν ἀπὸ μένα... "Αν λοιπόν, καθὼς ἐλπίζω, πᾶτε στὸν ἄλλο κόσμο πιὸ μπροστὰ ἀπὸ μένα, κληρονομῶ τὸν Στραδιβάριό σας, τόν ὁποῖο θὰ μ' ἀφήσετε στὴ διαθήκη σας !... Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δὲν ἔχω καμμιὰ ἀπαίτηση. Κρατῆτε τὶς πέντε χιλιάδες φράγκα, μὲ τὴν ὑποχρέωση μονάχα, νὰ ἔρθετε νὰ παίξετε στὴν κηδεία μου τὸ «*Ἄβε Μαρία*» τοῦ ἑξόχου σας Γκουνώ... Τί λέτε, μοῦ ἀξίζει ;...» Ρωτοῦσε, ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἐὰν τοῦ ἄξιζε ! Ἀκοῦς λέει !.. Καὶ τώρα τί μὲ κυττᾶτε !.. Συμφώνησα μαζί του ἀμέσως.

— Ἡ κ. Ντερουὰ τὸν κύτταζε κατάπληκτη, γεμάτη χαρά...

— Λοιπόν ; Τὰ κατάφερα καλά ; συνέχισε ὁ γέρο - Λεμπονάρ, γελῶντας πονηρά. Εἶμαι βέβαιος παιδιά μου, πὼς ἔκανα τόσο καλὴ δουλειά, ὥστε ἔχω ὄρεξι νὰ παίξω ὄχι μόνον τὸ *"Ἄβε - Μαρία* σ' αὐτὸν τὸν τζέντλεμαν στὴν κηδεία του ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀγγλικὸ ὕμνο ἀκόμα !...

...Καὶ τώρα ἐλᾶτε νὰ φᾶμε, καλά μου παιδιά, γιατὶ ἔχω μιὰ πεῖνα κανιβάλου ! Μετὰ τὸ γεῦμα θὰ ἑτοιμάσετε τὰ σεντούκια... Ἀπόψε φεύγουμε μὲ τὴν Παυλέττα, καὶ νὰ μὲ πάρῃ ὁ διάβολος, γαμπρέ μου, ἂν δὲν σᾶς τὴν φέρω δροσερὴ καὶ κόκκινη σὰν τὸ καρπούζι !...

Αὐγουστος Φὼρ

ΙΣΠΑΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τοῦ **Καμποαμόρ**

Δυστυχισμένη ἀγάπη μου στὸ νοῦ μου πάντα μένει
Ἡ ὥρα ποὺ σὲ πέρασαν μπροστά μου πεθαμένη'
Ἐνῶ βουβὸς μὲ σπάραξεν ὁ πόνος ὁ δικός μου
Στ' αὐτιά μου φτερουγίζανε τὰ λόγια τοῦ ἄλλου κόσμου.
Ἕνας παππᾶς μουρμούριζε : —«Ἐμπρὸς πρὶν μᾶς νυχτώσῃ !»
Ἕνας γιατρός : —«Δὲν μπόρεσε κανεὶς νὰ τὴ γλυτώσῃ !»
Ὁ δύστυχος πατέρας σου : —«Παιδί μου ἀγαπημένο !»
Ἡ ἄμοιρη μητέρα σου : —«Τί ζῶ καὶ δὲν πεθαίνω !»
Ἕνας διαβάτης ἔλεγε σκυφτός : —«Θεὸς σχωρέσῃ !...»
Μιὰ κόρη : —«Τέτοιο λείψανο καθόλου δὲν μ' ἀρέσει !»
Ἕνα παιδί : —«Παντρεύεται καὶ τῆς φοροῦν στεφάνι !»
Καὶ κάποιος νέος : —«Τί ὡμορφη ποὺ ἦταν πρὶν πεθάνῃ !»
Ἕνας σκυφτὸς φιλόσοφος · —«Νὰ μιὰ ζωὴ χαμέ-[νη !»
Καὶ τέλος ἕνας ποιητής : —«Στοὺς οὐρανοὺς πηγαί-νει !»

Μετφρ. **Γ. Δροσίνη**